

**Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021
MINISTERUL EDUCAȚIEI**

**Programa școlară
pentru disciplina**

EDUCAȚIE PLASTICĂ

**Învățământ special
Clasele pregătitoare - a IV-a
*Dizabilități intelectuale ușoare și moderate***

București, 2021

Notă de prezentare

Educația plastică are un rol important în dezvoltarea armonioasă a elevului, reprezentând pe tot parcursul școlarității una dintre căile de conducere a acestuia către cunoașterea lumii și cunoașterea de sine. Această activitate are în vedere cultivarea gustului pentru frumos și a capacității de exprimare liberă prin compoziții plastice, a propriilor gânduri și sentimente în legătură cu spațiul perceput sau cel imaginar.

Programa școlară pentru disciplina Educație plastică, reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele CP-IV din învățământul special primar. Disciplina este prevăzută în Planul-cadru de învățământ, pentru învățământul special primar, dizabilități intelectuale ușoare și moderate, aprobat prin **OMEN Nr.3622/ 27.04.2018**, având un buget de timp de 2 ore/ săptămână pentru clasa pregătitoare și o oră pe săptămână la clasele I, a II-a, a III-a și a IV-a. Educația plastică face parte din aria curriculară Arte, alături de Muzică, ritm și mișcare și are la bază documente de cercetare utilizate în diferite terapii, realizate prin mediere artistică.

Programa școlară pentru disciplina Educație plastică este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Demersul didactic promovat de programă este orientat spre cunoașterea elementelor de limbaj plastic pornind de la imagini concrete și cunoaștere afectivă cu influențe asupra echilibrului neuro-psihiac al elevului cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei Educație plastică potențază achizițiile de cunoaștere și de comportament ale elevului pentru întreg ciclul primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului, integrând strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Exemplele de activități au doar valoare orientativă. Pentru formarea competențelor specifice, profesorul este cel care își alege și proiectează activitățile de învățare în funcție de specificul disciplinei, de particularitățile de vârstă ale elevilor și de interesele fiecărui copil, de mijloacele și de materialele pe care le are la dispoziție. Toate acestea presupun personalizarea demersului didactic, prin implicarea activă și creativă a profesorului.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale domeniului de studiu și sunt mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Desen
- Pictură
- Modelaj
- Colaj
- Foto

Sugestiile metodologice includ elemente de proiectare a activității didactice, precum și elemente de evaluare continuă.

Includerea clasei pregătitoare în învățământul primar implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii, bazată, în esență, pe stimularea învățării prin joc, pe individualizarea învățării, pe trezirea curiozității elevului și pe dezvoltarea încrederii în sine.

Activitățile de expresie plastică și grafică (desen, pictură, modelaj, colaj, foto) constituie o formă fundamentală de comunicare, deseori mai accesibilă elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate, decât cea a limbajului articulat. Valențele terapeutice ale artei sprijină realizarea funcției semiotice și procesul de dezvoltare a gândirii în cadrul interrelației dintre individ și mediul înconjurător. Înțelegerea semnificației informațiilor, a influențelor cu care elevii intră în contact (multe dintre acestea pe cale vizuală) și explorarea de către aceștia a aspectelor specifice limbajului vizual, măresc șansa modelării și formării unor comportamente adecvate, care să-i ajute în relația cu mediul înconjurător.

Programa pentru Educație plastică contribuie la educarea elevilor prin cultivarea sensibilității, aprecierea diversității exprimării artistice, stimularea și favorizarea comunicării și exprimării libere, dezvoltând instrumentele necesare elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate, având ca finalitate adaptarea și integrarea socială.

Competențe generale

- 1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual, într-o diversitate de contexte**
- 2. Realizarea de creații estetice și/ sau funcționale, folosind instrumente, materiale și tehnici diferite**

CLASA PREGĂTITOARE

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual, într-o diversitate de contexte

Clasa pregătitoare
<p>1.1. Sesizarea semnificației unui mesaj vizual simplu, exprimat prin desen/ pictură, care reflectă un context familiar</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de răspunsuri la întrebări simple sau cu alegere duală/ multiplă legate de obiecte uzuale, persoane familiare, jucării etc. Exemplu: „În desen este câțelul tău sau pisica ta?”; - povestirea/ aranjarea imaginilor unui eveniment sau a unui lanț scurt de evenimente personale, cu ajutorul desenului, picturii; - identificarea unor momente din activitatea zilnică, pe baza unor imagini reprezentative; - punerea în corespondență a desenelor/ picturilor cu mesaje orale indicate.
<p>1.2. Identificarea liniei, a punctului, a culorii și a formei în ipostaze familiare, în spațiul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - precizarea culorilor obiectelor personale; - realizarea de grafice cu postituri sau bucățele de hârtie colorată (glasată, creponată etc.), în care să surprindă: „Culoarea preferată”, „Culorile preferate ale membrilor familiei, ale colegului de bancă etc.”; - explorarea diferitelor tipuri de linii și puncte întâlnite în mediul familiar; - jocuri de recunoaștere, descoperire, sortare, diferențiere a formelor și culorilor obiectelor; Exemple: jocuri pe teme diverse, de tipul ”Găsește diferențele/ intrusul”; ”Ghicește ce s-a schimbat” etc. - marcarea elementelor unei mulțimi după formă, culoare, textură, claritate etc. Exemple: „Marchează obiectele roșii”, „Marchează fotografiile clare”, „Alege materialele netede”, „Marchează obiectele rotunde”; - descrierea și gruparea materialelor folosind drept criteriu proprietățile lor; (exemplu: jocuri de tip puzzle, Loto); - joc de tipul „Săculețul fermecat” (copiii introduc mâna într-un săculeț cu obiecte, le pipăie și recunosc obiectul doar după formă); joc de tipul „Obiectul surpriză” (ghicirea obiectului după caracteristici aflate prin întrebări; fiecare elev va aduce pe rând, de acasă un obiect cu semnificație personală, o jucărie etc.); - jocuri de sortare după valoarea estetică, utilitate a obiectelor etc.
<p>1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual</p> <ul style="list-style-type: none"> - explorarea mediului înconjurător, pentru a identifica forme, culori, materiale, obiecte artistice (exemplu: Joc „Cine observă ceva... roșu, rotund, neted, frumos etc. ?”); - expunerea, observarea, vizionarea și analiza unor lucrări artistice și meșteșugărești, filme documentare pentru a stimula curiozitatea copiilor (ce reprezintă, cine le-a realizat, când, cum, în ce scop?); - exerciții de identificare a valorilor estetice și etice din mediul înconjurător (mediul natural, social, arhitectural, cultural, religios); - exprimarea interesului pentru activitățile artistice (exemplu: Joc: ”Mie îmi place să ... pictez, desenez, pentru că...”); - participarea cu lucrări proprii la diverse expoziții organizate în mediul școlar sau extrașcolar; - ateliere de lucru comune părinți - copii, care includ tehnici de pictură și desen; - observarea modului diferit de ilustrare a aceluiași subiect (exemplu: „Autoportret” – prin desen, pictură, modelaj, colaj etc.); - vizionarea unor fragmente din filme de desene animate, spectacole de teatru și teatru

Clasa pregătitoare
de păpuși cu caracter educativ și formularea de răspunsuri simple la întrebări legate de mesaj.

2. Realizarea de creații estetice și/ sau funcționale, folosind instrumente, materiale și tehnici diferite

Clasa pregătitoare
<p>2.1. Observarea unor caracteristici simple ale materialelor întâlnite în mediul familiar</p> <ul style="list-style-type: none"> - exprimarea de mesaje orale simple despre: culoarea, dimensiunea, forma, utilitatea și textura unor obiecte, strânse într-o colecție sau la Colțul de Artă amenajat special în clasă; - gruparea materialelor după criteriile date (culoare, dimensiune, formă, utilitate și textură) - enumerarea unor caracteristici observabile ale materialelor și instrumentelor întâlnite în mediul familiar; - sortarea și depozitarea materialelor de lucru și a instrumentelor în funcție de proprietăți/ utilizări etc. (hârtie, pensule, ștampile etc.).
<p>2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale, în lucrări simple, specifice artelor vizuale</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea de lucrări simple ce au la bază inițiative spontane, atunci când li se pun la dispoziție materiale și instrumente diverse, într-un miniatelier amenajat în sala de clasă sau la Colțul de Artă; - realizarea unor compoziții în mod individual/ în perechi/ în grup, folosind culori la alegere și tehnici improvizate; Exemplu: stropire, suflare, ștampilare, tragere și zgâriere, amprentare cu frunze, fructe, legume, obținerea formelor spontane prin presarea hârtiei, dactilopictură, modelaj, decolorare cu pic etc. - folosirea liniei cu scop de contur și cu scop decorativ în aplicații/ compoziții liber alese; - explorarea modalităților de exprimare a ideilor și sentimentelor prin mijloacele artei vizuale și ale tehnologiei; Exemple: "Pictez o imagine dintr-un vis", "Desenez ce-mi doresc", "Autoportretul", "Mă desenez pe mine când sunt plictisit", "Pictez o casă pe care mi-o doresc", "Pictez școala", "Modelez și pictez ceea ce simt" etc. - realizarea unor cadouri, felicitări pentru cei dragi și motivarea alegerilor făcute (exemplu: "Decorez un globuleț pentru prietenul meu deoarece...").
<p>2.3. Realizarea de lucrări/ compoziții/ obiecte prin tehnici simple, pe baza interesului direct</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de utilizare corectă a instrumentelor de lucru: copilul ține corect creionul, pensula, aparatul foto etc. Exemplu: Joc: „Eu sunt profesorul de ... pictură, desen, fotografie, modelaj etc.” (fiecare copil e „profesor” într-un domeniu, iar elevii învață, pe rând, unii de la alții); - exersarea mușchilor mici ai mâinii prin operații de frământare, coasere, înșirare, împletire etc. - exersarea modului de îngrijire/ păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru; - utilizarea unor tehnici simple precum combinare de culori și tonuri de culori, îndoire, pliere, înșirare, răsucire, lipire, rupere, tăiere, decupare după contur, modelaj, în funcție de nevoile/ opțiunile elevilor; - realizarea de lucrări libere, spontane, atunci când li se pun la dispoziție materiale și instrumente diverse; - confecționarea de jocuri și jucării simple – Exemplu: "Autoportret/ Portret" (desenarea jumătății de fotografie), „Morișca”, „Bărcuța”, „Cubul”, „Puzzle”, „Cărți de joc”, „Loto cu imagini”; - utilizarea tehnicilor de pictură și desen în crearea de lucrări artistice simple cu ajutorul hârtiei, lutului, materialelor textile, obiecte din natură (scoici, pietre, lemn etc.).

Clasa pregătitoare**2.4. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică**

- realizarea unor lucrări în care să se asocieze elemente de exprimare plastică, cu alte forme de exprimare artistică – Exemple:
 - ilustrarea unei povești cunoscute prin desen liber sau prin cântec;
 - ilustrarea mișcării sugerate într-un tablou etc.
 - realizarea unui desen individual/ colectiv cu suport muzical:
 - dans kinetic (gesturi de trasare a liniilor, punctelor etc., pe un ritm muzical dat).
- realizarea unor decoruri pentru diverse evenimente din viața școlii;
- punerea în scenă a serbărilor tematice specifice anotimpurilor folosind obiectele realizate;
- participarea cu lucrări realizate prin efort propriu la expoziții și târguri organizate în școală și în comunitate cu diferite ocazii: „Ziua Apei”, „Ziua Pământului”, „Mărțișor”, „Paști”, „Crăciun”.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa pregătitoare
Desen	<p>Materiale și instrumente: hârtie, hârtie colorată, creioane grafit, creioane colorate, creioane cerate, radieră, PC, tabletă, retroproiector;</p> <p>Tehnici de lucru: linie modulată, repetiție</p> <p>Elemente de limbaj plastic: punctul, linia, forma (fără terminologie)</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: desen liber, decorații simple (cadouri, felicitări), compoziții cu desene;</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: hârtie albă/ colorată de grosimi diferite, acuarele, guașă, tempera; pensule, bureți, ștampile, role pentru pictură, instrumente neconvenționale (bețigașe, tacâmuri de plastic, ambalaje diverse etc);</p> <p>Tehnici de lucru: tehnici simple de combinare a culorilor; pensulație, colaj, amprentare, ștampilare, tamponare, pulverizare, stropire, suflare, amprentare cu șabloane/ frunze/ fructe/ legume, decolorare cu pic;</p> <p>Elemente de limbaj plastic: pata</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: compoziții plastice, ateliere părinți-copii, vizionare de lucrări artistice</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, nisip kinetic</p> <p>Tehnici de lucru: modelare liberă, presare</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, figurine</p>
Colajul	<p>Materiale și instrumente: hârtie, hârtie colorată, hârtie glasată, hârtie creponată, carton, plastic, lemn, materiale textile, diverse obiecte etc.</p> <p>Tehnici de lucru: mototolire, rupere, tăiere, decupare după contur, îndoire răsucire, lipire;</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, volum;</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: decorații simple (cadouri, felicitări), expoziții, ateliere comune cu artiști și/ sau meșteri populari.</p>
Foto	<p>Materiale și instrumente: fotografiile, filme, aparate foto, PC, tabletă;</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: realizarea unor fotografii.</p>

CLASA I**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual, într-o diversitate de contexte**

Clasa I
<p>1.1. Sesizarea elementelor de detaliu ale unui mesaj vizual simplu, exprimat printr-o varietate de forme artistice</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de răspunsuri la întrebări despre elemente de detaliu dintr-un desen, dintr-o pictură sau în jocuri de tipul „Numește lucruri pe care le observi în acest tablou. Privește din nou și închipuie-ți că ești în livadă, alături de pictorul tabloului. Numește alte lucruri pe care le observi !”; - identificarea dintr-o suită de imagini a aceleia care conține un detaliu dat; - rezolvarea de jocuri pe teme diverse, de tipul ”Găsește diferențele/ intrusul”; ”Ghicește ce s-a schimbat” etc.; - observarea diferențelor dintre formele plane și cele spațiale (aceeași temă în pictură versus sculptură, colaje, felicitări bidimensionale și tridimensionale etc.); - identificarea și numirea materialelor, instrumentelor și tehnicilor utilizate în imaginile explorate; - jocuri tip puzzle sau Loto, cu imagini/ fotografii.
<p>1.2. Identificarea liniei, a punctului, a culorii și a formei în contexte cunoscute</p> <ul style="list-style-type: none"> - recunoașterea și gruparea obiectelor după formă; Exemplu: Jocul ”Săculețul fermecat” (elevii introduc mâna într-un săculeț cu obiecte, le pipăie și recunosc obiectul doar după formă); - asocierea obiectelor după culoare; Exemplu: Jocul ”Cine are culoarea ...?”; - jocuri de identificare a liniei, punctului, formei în obiecte uzuale (alimente, fructe, jucării, rechizite etc.).
<p>1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea elementelor cu valoare estetică în diferite reproduceri de artă, în fotografii, sculpturi și alte obiecte de artă; - descrierea succintă a formelor obiectelor din mediul cunoscut; - identificarea diferitelor forme pe reproduceri de artă, în fotografii; - participarea la expoziții cu caracter artistic organizate în comunitate; - vizionarea unor fragmente din filme de desene animate cu caracter educativ, spectacole de teatru și teatru de păpuși cu formularea de răspunsuri la întrebări legate de mesaj; - jocuri de rol: ”Sunt pictor!” etc.; - participarea la ateliere de lucru comune părinți-copii, în care se confecționează obiecte utile și estetice pentru diferite sărbători, folosind tehnici de pictură și desen - discutarea mesajului și a impresiilor; Exemplu: Jocuri de rol: ”Primesc oaspeți”, ”Este ziua mea” etc.

2. Realizarea de creații estetice și/ sau funcționale, folosind instrumente, materiale și tehnici diferite

Clasa I
<p>2.1. Identificarea unor caracteristici/ proprietăți ale materialelor întâlnite în mediul cunoscut</p> <ul style="list-style-type: none"> - descrierea materialelor folosind drept criteriu proprietățile lor (culoare, formă, dimensiune, textură și utilitate); - identificarea și gruparea materialelor din care au fost confecționate diferite produse (hârtie, lemn, sticlă, plastic, elemente din natură etc.);

Clasa I
<ul style="list-style-type: none"> - familiarizarea cu modul în care iau naștere obiectele din jurul nostru "Povestea unui tablou", "Povestea hârtiei", "Povestea unui nasture" etc. - compararea obiectelor în funcție de culoare, formă, textură, claritate etc. - Exemplu: "Dintre două obiecte: Care are culoarea mai intensă?..., Forma mai evidentă?..., Care e mai moale?..., Care are conturul mai clar?... etc. - alegerea unor instrumente și materiale în funcție de utilitate ("Acest obiect se folosește la: desen, pictură, colaj, modelaj, foto-video?").
<p>2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale prin utilizarea liniei, punctului, culorii și formei</p> <ul style="list-style-type: none"> - pictarea autoportretului/ portretului în/ pe oglindă: "Chipul meu atunci când sunt fericit/ Chipul meu atunci când sunt trist"; "Cum mă simt într-o zi ploioasă?/ Cum mă simt într-o zi senină?"; - identificarea etapelor unei întâmplări/ acțiuni cu ajutorul benzilor desenate; - participarea la lucrări colective pe diferite teme – Exemple: „Mai multe mâini, un singur portret” "Culorile anotimpurilor" etc. - explicarea semnificațiilor propriilor lucrări/ creații; - realizarea unor compoziții în mod individual/ în perechi/ în grup, folosind tehnici variate (stropire, suflare, ștampilare, hașurare, tragere și zgâriere, amprentare cu frunze, fructe, legume, obținerea formelor spontane prin presarea hârtiei, dactilopictură, modelaj, decolorare cu pic etc.); - folosirea liniei cu scop de contur și cu scop decorativ în aplicații/ compoziții liber alese; - realizarea unor cadouri, felicitări pentru ocazii speciale și motivarea alegerilor făcute.
<p>2.3. Realizarea de obiecte/ compoziții, folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea utilizării corecte a instrumentelor de lucru: creionul, pensula, foarfeca, aparatul foto, camera video, acul etc. (copilul este ajutat să-și formeze deprinderi corecte); - exersarea modului de îngrijire/ păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru; - exersarea mușchilor mici ai mâinii prin operații de colorare, hașurare, frământare, coasere, înșirare, împletire, caligrafie cu degetul pe tabletă etc. - colorarea fotografiilor/ imaginilor alb/ negru – Exemple: "Clădiri din orașul meu", "Portretul colegului de bancă"; - realizarea de colaje bidimensionale și tridimensionale din hârtie de diferite tipuri, folosind și tehnici plastice; - utilizarea unor tehnici accesibile de decupare după contur, rularea hârtiei, origami, modelaj etc., în funcție de nevoile/ opțiunile elevilor - confecționarea de jocuri și jucării din diverse materiale, prin tehnici accesibile – Exemplu: „Omida”, „Albina”, „Țânțarul”, „Puzzle”, „Cărți de joc” etc. - realizarea de picturi decorative individuale/ colective pe folie de plastic pentru decoruri utile în serbări.
<p>2.4. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor lucrări în care să se asocieze elemente de exprimare plastică, cu alte forme de exprimare artistică – Exemple: <ul style="list-style-type: none"> • ilustrarea versurilor unui cântec prin desen/ pictură; • dans kinetic (gesturi de trasare a liniilor, punctelor etc., pe un ritm muzical dat); • teatru pe umbre folosind marionete realizate prin diverse tehnici; • colaje îmbinând tehnici plastice cu diferite materiale reciclabile; • participarea la jocuri de rol/ scenete cu jucării și obiecte confecționate. - realizarea de podoabe și obiecte decorative cu ajutorul diferitelor texturi și materiale (carton, fetru, materiale textile etc.);

Clasa I
<ul style="list-style-type: none"> - participarea la jocuri de rol: „La atelierul de pictură”, „La expoziție”, „La muzeu”; - realizarea unor decoruri pentru diverse evenimente din viața școlii; - participarea la expoziții cu vânzare sau târguri organizate în școală sau în comunitate, cu prilejul diferitelor sărbători; - punerea în scenă a serbărilor tematice legate de viața comunității.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa I
Desen	<p>Materiale și instrumente: hârtie liniată și neliniată, hârtie colorată, carton, creioane grafit, creioane colorate, creioane cerate, radieră, PC, tabletă, retroproiector</p> <p>Tehnici de lucru: hașurare, linie modulată, repetiție</p> <p>Elemente de limbaj plastic: punctul, linia, forme regulate și neregulate (fără terminologie)</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: desen liber, decorații simple, compoziții cu desene</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: hârtie albă/ colorată de grosimi diferite, acuarele, guașă, tempera, acrilice, pensule, bureți, ștampile, role pentru pictură, instrumente neconvenționale (bețigașe, tacâmuri de plastic, ambalaje diverse etc), plastic, folie de plastic, lemn, materiale textile, materiale din natură, diverse obiecte etc;</p> <p>Tehnici de lucru: pensulație, colaj, amprentare, ștampilare, tamponare, pulverizare;</p> <p>Elemente de limbaj plastic: pata</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: picturi decorative, decorații, expoziții, ateliere părinți-copii, decoruri pentru evenimente ale școlii;</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, nisip kinetic</p> <p>Tehnici de lucru: modelare liberă, presare</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, volum</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, figurine</p>
Colajul	<p>Materiale și instrumente: hârtie, hârtie colorată, hârtie glasă, hârtie creponată, carton, plastic, lemn, materiale textile, diverse obiecte etc.</p> <p>Tehnici de lucru: mototolire, rupere, tăiere, decupare după contur, îndoire, răsucire, lipire</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, volum (gol/ plin)</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: decorații simple, compoziții individuale și colective (colaje, marionete), expoziții cu vânzare, ateliere comune cu artiști și/ sau meșteri populari, teatru pe umbre, jocuri de rol, scenete;</p>
Foto	<p>Materiale și instrumente: fotografiile, filme, aparate foto, PC, tabletă</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: realizarea unor fotografii, albume simple.</p>

CLASA a II-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual, într-o diversitate de contexte**

Clasa a II-a
<p>1.1. Sesizarea diferenței dintre informația practică transmisă prin limbaj vizual și mesajul artistic</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de enunțuri despre posibile trăiri exprimate de autori în picturi/ desene/ fotografii artistice; - participarea la discuții despre mesaje exprimate în diferite momente din filme pentru copii, filme de desene animate etc.; - jocuri comparative între mesaje practice transmise prin limbaj vizual și mesaje artistice – Exemplu: "Culoarea roșie de la semafor" și „Macii” lui Șt. Luchian; - sesizarea efectelor sugestive ale unei culori folosite în imagini artistice.
<p>1.2. Identificarea semnificației liniei, punctului, culorii și formei în opere de artă</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de identificare a semnificației liniilor frânte/ curbe/ orizontale/ verticale în desene; - jocuri de identificare a semnificației punctului în funcție de domeniul în care este utilizat (pictură, desen, grafică etc.); - identificarea efectului spațial al punctului, în funcție de mărimea și poziționarea acestora unele față de altele; - identificarea semnificației culorilor, formelor și materialelor folosite în reproduceri/ desene și asocierea lor cu propriile trăiri; Exemplu: Copilul poate vedea unele culori reci ca apa, unele forme rele pentru că sunt ascuțite, unele obiecte mai mari pentru că sunt mai importante etc.
<p>1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual</p> <ul style="list-style-type: none"> - explorarea mediului cultural-artistice, pentru a identifica forme, culori, materiale, tehnici, obiecte; - expunerea și observarea unor lucrări valoroase ale culturii românești tradiționale, redată pe suport electronic sau în albume; - sesizarea mesajului unei realizări artistice (exemplu: Discuții libere de tipul: „Mi-a plăcut filmul/ expoziția deoarece...”); - observarea și identificarea mijloacelor de expresie folosite în lucrări de artă tradițională românească, audierea de povestiri sau vizionarea de documentare despre artiști români din domenii diferite; - întâlniri cu artiști/ meșteșugari locali.

2. Realizarea de creații estetice și/ sau funcționale, folosind instrumente, materiale și tehnici diferite

Clasa a II-a
<p>2.1. Explorarea unor caracteristici/ proprietăți ale materialelor în diverse contexte</p> <ul style="list-style-type: none"> - descrierea materialelor folosind drept criteriu proprietățile lor (culoare, formă, dimensiune, textură și utilitate); - identificarea și gruparea materialelor din care au fost confecționate diferite produse (hârtie, lemn, sticlă, plastic, elemente din natură etc.); - exersarea modului de îngrijire/ păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru - crearea unui inventar cu proprietățile simple ale materialelor, observate de elevi în diverse contexte; - selectarea materialelor de lucru, în funcție de scopul propus; - uscarea și presarea de plante în vederea folosirii lor în confecționarea de colaje, tablouri, felicitări;

Clasa a II-a
<ul style="list-style-type: none"> - realizarea de jurnale pornind de la povești studiate, cântece cunoscute/ audiate etc. (Exemple: "Jurnalul anotimpurilor", "Jurnalul curcubeului" etc.); - compararea diferitelor tehnici de lucru (copiii sunt încurajați să experimenteze diferite tehnici și să observe ce au descoperit), Exemplu: Joc „Ce se întâmplă dacă folosesc ...”
<p>2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale prin utilizarea liniei, punctului, culorii și formei</p> <ul style="list-style-type: none"> - pictarea autoportretului/ portretului în/ pe oglindă în funcție de starea afectivă impusă de o anumită situație; - realizarea de lucrări individuale/ colective utilizând diferite elemente de limbaj plastic pe fond muzical (puncte, linii drepte, linii curbe închise/ deschise, linii frânte, spirale etc.); - motivarea alegerii subiectului, a mijloacelor și tehnicilor utilizate prin prisma propriilor trăiri - Exemplu: „Am ales să desenez/ pictez o/ un ... pentru că ...”; - identificarea unor dorințe/ nevoi simple, care pot fi redată în compoziții plastice (Exemplu: "De ziua mea îmi doresc...").
<p>2.3. Realizarea de obiecte/ compoziții, folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea de lucrări colective pe teme date folosind diferite elemente de limbaj plastic, utilizând diverse tehnici și instrumente de lucru (cărbune, culori cerate, cretă, acrilice etc.); - realizarea de albume prin colorarea fotografiilor/ imaginilor alb/ negru – Exemple: "Expoziție cu clădiri/ monumente importante", "Peisaje din natură", "Familia mea" etc. - realizarea de felicitări, invitații la zile de naștere sau onomastică, obiecte de decor pentru sala de clasă, holurile școlii, camera proprie etc. - realizare de jocuri, jucării sau obiecte utile în viața de școlar prin pictare/ decorare (Exemple: "Jocul formelor geometrice", "Jocul cifrelor", "Jocul literelor", "Jocul emoțiilor"); - realizare de machete simple pe teme date.
<p>2.4. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea de machete, colaje, desene, pentru a ilustra o scenă dintr-o poveste – Exemplu: "Căsuțele celor trei purceluși", „Jack și vrejul de fasole” etc. - mimarea unui personaj de poveste/ desen animat; - crearea unei compoziții plastice în care sunt integrate materiale reciclabile având ca punct de plecare un personaj dintr-o poveste, un personaj dintr-un cântec etc. - realizarea unor decoruri pentru diverse evenimente din viața școlii; - participarea la expoziții cu vânzare sau târguri organizate în școală sau în comunitate, cu prilejul diferitelor sărbători, evenimente;

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a II-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: hârtie liniată și neliniată, hârtie colorată, carton, creioane grafit, creioane colorate, creioane cerate, cretă colorată, radieră, PC, tabletă, retroproiector</p> <p>Tehnici de lucru: hașurare, linie modulată, repetiție</p> <p>Elemente de limbaj plastic: punctul, linia, forme regulate și neregulate</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: desen liber, decorații simple, albume, expoziții tematice</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: acuarele, creioane cu tuș, guașe, tempera, culori acrilice, hârtie albă/ colorată, de diferite texturi, pânză, sticlă, ceramică, plastic, lemn, pensule, bureți.</p> <p>Tehnici de lucru: pensulație, colaj, amprentare, ștampilare, tamponare, pulverizare</p> <p>Elemente de limbaj plastic: pata plată, pata vibrată</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: compoziții plastice și decorative, individuale și colective, ateliere părinți-copii, întâlniri cu artiști/ meșteșugari locali; expoziții</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: lut, cocă, plastilină</p> <p>Tehnici de lucru: modelare liberă, presare</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, volum (gol/ plin);</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, figurine</p>
Colajul	<p>Materiale și instrumente: foarfece, cutter, adezivi, bandă adezivă, ață, mărgelile, carton și hârtie de diferite grosimi, texturi și culori, pânză, plastic, lemn, sticlă, materiale textile, materiale din natură (frunze/ petale uscate, ghinde, castane, fructe, legume), diverse obiecte etc;</p> <p>Tehnici de lucru: îndoire, decupare, pliere, lipire</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, volum (gol/ plin);</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, compoziții (colaje, decorații, jurnale, albume, cărțile, felicitări, jocuri, jucării, obiecte utile, compoziții cu materiale reciclabile), machete simple pe teme date;</p>
Foto	<p>Materiale și instrumente: fotografii</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: colecții de fotografii, albume, expoziții simple</p>

CLASA A III-A**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual, într-o diversitate de contexte.**

Clasa a III-a
<p>1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la discuții despre modurile de comunicare prin imagini de-a lungul timpului (picturi, diapozitive, poze, ziare, reviste, telefoane mobile, tablete etc.); - discuții despre construcții din zona de proximitate (piețe, biserici, cladiri); - identificarea mesajelor transmise de broșuri, pliante, reclame simple.
<p>1.2. Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la exerciții-joc de observare a elementelor de limbaj plastic din natură și din compoziții plastice; - participarea la exerciții-joc de observare a culorilor din spațiul înconjurător și din compoziții plastice; - exerciții de diferențiere a elementelor de compoziție plastică obținute prin mijloace diferite de realizare (fuzionare, curgere liberă, stropire forțată, scurgere aderentă, dirijarea jetului de aer, dirijarea unei sfori înmuiată în culoare).
<p>1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea unei colecții de fotografii cu o temă dată/ aleasă; - inițierea de proiecte la nivel de clasă pentru realizarea de albume de pictură sau fotografii.

2. Realizarea de creații estetice și/ sau funcționale, folosind instrumente, materiale și tehnici diferite.

Clasa a III-a
<p>2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate</p> <ul style="list-style-type: none"> - selectarea de diverse materiale (culori de apă, tușuri, creioane, pensule etc.), în vederea utilizării acestora; - asocierea tehnicilor adecvate materialelor selectate (tehnici ale culorilor de apă, tehnici mixte, tehnici ale colajului etc.); - realizarea de elemente de limbaj plastic (de exemplu, linii de diferite tipuri cu piatra, creta, creioane moi etc.; linii cu margini clare etc.); - exerciții de utilizare a elementelor de limbaj plastic: puncte, linii de diferite tipuri, realizate cu penițe, creioane, cărbune, cretă, pensule, pene etc. pe suprafețe de hârtie, pânză, ceramică etc., forme obținute prin amprentare, fuzionare, curgere dirijată, stropire, dirijarea unei sfori înmuiată în culoare și alte tehnici specifice culorilor de apă; - realizarea de texturi de suprafață folosind tehnici și materiale diferite.
<p>2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea de produse estetice și utile, pentru viața de zi cu zi, pentru decorarea cărora se pot folosi diferite procedee: <ul style="list-style-type: none"> • stropirea cu pensula pe foaia umedă sau uscată, cu stiloul, cu periuța, cu pulverizatorul etc.; • tamponarea suprafeței colorate cu o bucată de hârtie mototolită, înmuiată în culoare sau cu o ștampilă realizată din fructe, legume, flori etc.; • dirijarea culorii cu un jet de aer, prin suflarea liberă sau printr-un tub a unor pete

Clasa a III-a
<p>de culoare fluidizată, în sensuri diferite;</p> <ul style="list-style-type: none"> • imprimarea cu ajutorul unor materiale textile îmbibate cu culoare etc. • plierea hârtiei; • scurgerea culorii; • suprapunerea foliei de plastic/ sticlă/ oglindă; • decolorarea cu pic; • aplicarea culorii cu ajutorul degetelor (dactilopictura); <p>- confecționarea de marionete/ jocuri/ produse care vor fi utilizate apoi la clasă în scop didactic;</p> <p>- decorarea/ personalizarea unor obiecte din polistiren, ceramică, ghips cu pigmenți colorați specifici.</p>
<p>2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <p>- explorarea ipostazelor liniei în reprezentări grafice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trasarea liniilor orizontale, verticale, oblice (mărimi și culori diferite sau intercalate); • realizarea de figuri geometrice din liniile învățate; • realizare de linii curbe închise și deschise: valuri, spirale, bucle în lanț, cercuri în interiorul altor cercuri etc. (impuse sau inspirate de fondul muzical); • realizarea de desene decorative prin îmbinarea liniilor; <p>- exerciții de schițare a unor forme ușor de recunoscut;</p> <p>- exerciții de reprezentare a mărimilor, pozițiilor și orientării spațiale a obiectelor în spațiul de desen: obiecte de diferite mărimi, poziția obiectelor unul față de celălalt, orientarea spațială (sus-jos, înainte-înapoi, dreapta-stânga);</p> <p>- obținerea de compoziții plastice prin combinarea elementelor de limbaj plastic.</p>
<p>2.4. Folosirea colajului ca potențare a expresiei plastice</p> <p>- folosirea materialelor (hârtie, textil, plastic etc.) ca elemente integrate într-o compoziție plastic;</p> <p>- colectarea din natură de forme, fragmente sau materiale (pietre, frunze, lemne etc.) cu scopul de a le conferi noi valențe expresive, artistice;</p> <p>- realizarea de produse din diferite tipuri de hârtie: carton, hârtie colorată, hârtie creponată, hârtie ondulată, hârtie cerată etc. cu scop decorativ, cu ocazia sărbătorilor, a zilelor de naștere;</p> <p>- obținerea expresivității prin tehnici neconvenționale (de exemplu, hârtie mototolită, gumă de șters, cartof etc.);</p> <p>- realizarea de produse (podoabe de pom, jucării, obiecte de decor etc.), utilizând materiale reciclabile puse în valoare prin activități de exprimare plastic.</p>
<p>2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică</p> <p>- realizarea de compoziții plastice, obiecte și machete după diferite sugestii tematice, povești, poezii, cântece, muzică, teatru;</p> <p>- fotografierea unor aspecte/ momente din cadrul unor evenimente desfășurate și realizarea unor albume, expoziții foto;</p> <p>- schițarea și crearea de decoruri pentru serbări școlare, evenimente tematice (sărbătorile de iarnă, 1 Decembrie, 1 Martie, 1 Iunie etc.);</p> <p>- participarea la ateliere de activități plastice comune părinți-copii.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: hârtie de grosimi și texturi diferite, creioane HB, creioane colorate, creioane cerate, pixuri cu gel, peniță, radieră.</p> <p>Tehnici de lucru: trasare, hașurare.</p> <p>Elemente de limbaj plastic: punctul, linia, forma.</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: desen liber, schițe de obiecte unicat (podoabe, decorațiuni).</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: acuarele, creioane cu tuș, guașe, tempera, hârtie albă/ colorată, de diferite texturi, pânză, sticlă, ceramică, pensule, creioane colorate, bureți.</p> <p>Tehnici de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehnici de aplicare a culorilor - Obținerea de forme spontane/ dirijate prin fuzionare, curgere liberă, stropire forțată, scurgere aderentă, dirijarea jetului de aer, dirijarea unei sfori înmuiată în culoare, monotipie. <p>Elemente de limbaj plastic: linia, punctul, culoarea (culori primare, culori binare, culori reci, culori calde), forma.</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: compoziții plastice, pictură pe material textil/ ceramică/ sticlă.</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: lut, cocă, plastilină</p> <p>Tehnici de lucru: modelare liberă, presare</p> <p>Elemente de limbaj plastic: volum, plan, linie</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, figurine</p>
Colajul	<p>Materiale și instrumente: foarfece, cutter, adezivi, bandă adezivă, ață, mărgelile, carton și hârtie de diferite grosimi, texturi și culori, diverse obiecte confecționate sau culese din natură.</p> <p>Tehnici de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu hârtie/ bucăți textile/ plastic - cu materiale reciclabile <p>Elemente de limbaj plastic: forme plane și spațiale, texturi</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, bijuterii, jucării.</p>
Foto	<p>Materiale și instrumente: fotografii</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, lumină, culoare.</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: colecții de fotografii; expoziții simple organizate în cadrul școlii.</p>

CLASA a IV-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual, într-o diversitate de contexte.

Clasa a IV-a
<p>1.1. Exprimarea de opinii proprii referitoare la mesajele comunicate prin limbaj vizual</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizite la Muzeul de Artă, Muzeul Satului etc. - vizionarea de filme documentare de artă adaptate pentru copii; - observarea diferitelor tipuri de construcții din diferite țări și identificarea formelor geometrice specifice ambientului respectiv; - tururi virtuale în clădiri/ camere/ castele/ orașe și redecorarea spațiilor prin amprenta personală.
<p>1.2. Evidențierea caracteristicilor diferitelor categorii de elemente de limbaj plastic, în compoziții din mediul înconjurător și în imagini</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții-joc de observare a diferitelor ipostaze ale punctului și liniei în compoziții plastice și în mediul înconjurător; - exerciții-joc de observare a elementelor din natură care pot fi sugerate prin linii: verticale, orizontale, oblice, groase, subțiri, curbe, frânte; - elemente decorative în creații artistice diverse: <ul style="list-style-type: none"> • desene decorative cu ornamente din frunze și flori schematizate; • aranjamente pe baza principiului repetiției, alternanței și simetriei; • crearea de mozaicuri pe baza formelor geometrice.

2. Realizarea de creații estetice și/ sau funcționale, folosind instrumente, materiale și tehnici diferite

Clasa a IV-a
<p>2.1. Valorificarea unor materiale și tehnici adecvate pentru exprimarea clară a unui mesaj intenționat</p> <ul style="list-style-type: none"> - selectarea intenționată a diverselor materiale (culori de apă, tușuri, creioane, pensule etc.), în vederea obținerii unor rezultate anticipate; - extinderea ariei de valorificare a tehnicilor specifice în scopul amplificării potențialului lor creativ: fotografia, colajul din texturi diferite; pictura pe suport ceramic; pictura pe sticlă; pictura pe suport textil, pictura pe lemn, pe piatră etc. - diversificarea, în compoziții bidimensionale, a tehnicilor de lucru pe diferite suprafețe (hârtie, țesături, ceramică etc.); - crearea unor compoziții plastice prin divertisment grafic: trasarea liniilor în poziții, lungimi, grosimi și direcții diferite, crearea de mozaicuri decorative prin împărțirea foii de desen în dreptunghiuri și pătrate; - crearea de forme expresive prin diverse tehnici și cu diferite materiale, în cadrul unor activități individuale și de grup.
<p>2.2. Realizarea de compoziții la alegere, valorificând potențialul expresiv al limbajului plastic</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizarea compozițională după reguli stabilite inițial, a suprafeței sau a spațiului plastic, cu ajutorul elementelor de limbaj; - realizarea de desene schematizate din linii și forme geometrice: <ul style="list-style-type: none"> • desene realizate din patrulatere: dulap, masă etc. • desene reprezentând forme triunghiulare: brad, pâlnie, frunze etc. • desene reprezentând forme circulare și ovale: oul, ceasul, oglinda, omul de zăpadă etc.

Clasa a IV-a

- redarea schematică prin desen a corpului omenesc în diferite acțiuni/ poziții: mers, alergat, șezut, în picioare, culcat.
- realizarea de compoziții plastice având ca punct de plecare cuvinte-cheie;
- obținerea efectului sugestiv intenționat prin dominantă cromatică (zi însoțită - zi ploioasă);
- realizarea de compoziții simple inspirate din aplicațiile informatice.

2.3. Realizarea de produse originale în urma desfășurării unor activități dominant manuale, creative și ludice

- crearea de texturi de suprafață folosind tehnici și materiale diferite;
- crearea unor compoziții plastice având ca elemente integrate diverse materiale reciclabile (hârtie, textil, plastic etc.);
- realizarea de portrete umane neconvenționale pe suport fotografic (portretul țesut, portretul colaj, portretul tablou cu materiale din natură, foto-colaj etc.);
- realizarea de machete/ colaje colective pe diferite teme (medii de viață, forme de relief, comunitatea locală - orașul, strada, cartierul, satul etc.);
- schițarea și confecționarea unor măști prin tehnici mixte (modelaj, colaj etc.) cu teme din poezii, cântece, povestiri.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: hârtie de grosimi și texturi diferite, creioane, creioane colorate, creioane cerate, pixuri cu gel, peniță, radieră (opțional: PC, tabletă)</p> <p>Tehnici de lucru: trasare, hașurare</p> <p>Elemente de limbaj plastic: punctul, linia, forma, valoarea.</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: desen liber, decorații, desene pentru diferite obiecte create</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: acuarele, guașe, tempera, hârtie albă/ colorată, de diferite texturi, pânză, sticlă, ceramică, pensule, creioane colorate, bureți.</p> <p>Tehnici de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tehnici de aplicare a culorilor - amestecuri cromatice și acromatice - obținerea de forme spontane/ dirijate prin fuzionare, curgere liberă, stropire forțată, scurgere aderentă, dirijarea jetului de aer, dirijarea unei sfuri înmuiată în culoare, monotipie <p>Elemente de limbaj plastic: linia, punctul, culoarea (culori primare, culori binare, culori reci, culori calde), forma, valoarea</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: compoziții plastice, pictură pe sticlă/ ceramică/ plastic/ oglindă</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: lut, plastilină/ pastă de modelaj</p> <p>Tehnici de lucru: modelare liberă</p> <p>Elemente de limbaj plastic: forma</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: obiecte decorative, figurine, măști</p>
Colajul	<p>Materiale și instrumente: foarfece, cutter, adezivi, bandă adezivă, ață, mărgelile, carton și hârtie de diferite grosimi, texturi și culori, diverse obiecte confecționate sau culese din natură</p> <p>Tehnici de lucru: cu hârtia/ materiale textile/ plastic, cu materiale reciclabile</p> <p>Elemente de limbaj plastic: forme plane și spațiale, texturi</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: foto-colaje, obiecte decorative, bijuterii, jucării, machete</p>
Foto	<p>Materiale și instrumente: fotografii</p> <p>Elemente de limbaj plastic: formă, lumină, culoare, semnificația</p> <p>Sugestii de creații/ produse ale activității: colecții de fotografii</p>

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei Educație plastică.

Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele prevăzute în schema orară a clasei respective, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală. Astfel, disciplina Educație plastică poate sprijini dezvoltarea motricității prin exercițiile de trasare, modelare, prin coordonarea mână-ochi sau prin utilizarea instrumentelor de lucru specifice predominant practice. În cazul acestor activități este recomandată utilizarea tehnicilor specifice artelor plastice (tehnica picturii, graficii și modelajului) precum și a tehnicilor IT.

Studiul susține achizițiile dobândite de elevi prin intermediul altor discipline de învățământ. Activitățile de învățare propuse îi implică activ și afectiv pe elevii cu dizabilități ușoare și moderate și contribuie la dezvoltarea abilităților lor creative și la o comunicare interumană adecvată.

Strategii didactice

Programa permite o abordare didactică flexibilă, adaptată la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate, din perspectiva opțiunilor metodologice ale fiecărui profesor. În abordarea integrată a acestei discipline, se recomandă utilizarea unor strategii didactice prin care se încurajează inițiativa și libertatea de exprimare prin limbaj vizual. La această vârstă este foarte important accentul pus pe elementul ludic, prin care se cultivă spontaneitatea constructivă și creatoare a elevilor.

Abordarea integrată permite cadrului didactic să propună teme și subiecte dezirabile pentru elevii de vârstă școlară primară, organizând cunoașterea ca un tot unitar, încheșat. Se recomandă realizarea de secvențe didactice în care elevii își pot manifesta libertatea de alegere atât în ceea ce privește tehnicile, cât și în ceea ce privește subiectele ce urmează a fi realizate. Noutatea tehnicilor, însă, obligă la o mai mare atenție acordată calității materialelor și la verificarea datelor înscrise de producător în privința respectării standardelor europene de siguranță a sănătății elevilor.

În funcție de tema studiată sau de perioada din an, se pot organiza activități extracurriculare care susțin demersul didactic realizat în clasă:

- întâlniri cu oameni de cultură, cu artiști populari etc.;
- vizită la Muzeul Satului pentru participarea la ateliere de țesut, olărit, sculptură în lemn și piatră;
- vizită la muzee de artă sau la diferite expoziții de artă;
- participarea la evenimente cultural-artistice sau la diferite festivaluri;
- organizarea unei expoziții/ a unui târg cu vânzare cu produsele confecționate de elevi, în scopul valorificării produselor realizate;
- organizarea unei tombole cu produsele realizate de elevi;
- participarea la ateliere creative pe diferite teme (de exemplu, confecționare de marionete, bijuterii, machete etc.).

Pentru o mai bună organizare, este oferită o listă orientativă a materialelor și a instrumentelor de lucru:

- hârtie de diferite grosimi și texturi diferite, carton, hârtie colorată, coli de scris;
- creioane, creioane colorate, creioane cerate, pixuri cu gel, peniță, radieră;
- cărbune, pastel;
- acuarele, tempera, guașe, acrilice;
- material textil, pânză;
- ceramică, plastic, sticlă, oglindă;
- lut, pastă de modelaj, nisip kinetic, cocă;

- pensule, bureți, ștampile;
- foarfece, cutter, adezivi, bandă adezivă.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și învățării. Se recomandă cu prioritate abordarea modernă a evaluării ca activitate de învățare. În acest context, sunt adecvate metode precum:

- observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal;
- autoevaluarea;
- realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate și să stimuleze, în același timp, dezvoltarea de valori și atitudini adaptate vârstei și particularităților psiho-individuale;
- construirea de portofolii.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor achiziționate de către elev în contexte nonformale sau informale. Evoluția elevului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui elev.

Exemplu de activitate pentru clasa a IV-a – ”Păsări uimitoare”

I. Activități introductive

- Prezentarea și identificarea în imagini a diferitelor tipuri de păsări (1.1)
- Activități de ”spargerea gheții”, de stimulare a atenției, încrederii, de cooperare și socializare

Exemplu:

”Dacă aș fi o pasăre, aș fi”

”Dacă aș putea să zbor, aș zbura în pentru că”

”Dacă aș comunica cu cei ca mine, le-aș spune că”

- **”Pasărea - Statuie”** - activitate care stimulează interacțiunea și colaborarea între partenerii grupului, dezvoltarea spiritului de echipă;
 - se formează grupe de trei elevi care vor forma cu ajutorul propriilor corpuri, păsări.

II. Desfășurarea activității de pictură :

- Se pune la dispoziția elevilor un săculeț cu obiecte de dimensiuni mici (plastic, lemn, carton, fier – de preferință obiecte reciclabile) din care elevii aleg prin pipăire 2 obiecte care le atrag atenția
- Pe un carton/ placă OSB elevii vor schița o pasăre, integrând și lipind cele două obiecte alese (2.1)
- Finalizarea tabloului se realizează prin pictarea păsării obținute (2.2)

III. Realizarea expoziției (1.1)

- Lucrările vor fi expuse în clasă sau pe holul școlii
- Realizarea unui tur al galeriei între elevi sau cu ceilalți participanți la proiect și expunerea părerilor legate de lucrările obținute și trăirile avute pe parcursul activității desfășurate

IV. Competențe specifice

- 1.1. Exprimarea de opinii proprii referitoare la mesajele comunicate prin limbaj vizual
- 2.1. Valorificarea unor materiale și tehnici adecvate pentru exprimarea clară a unui mesaj intenționat
- 2.2. Realizarea de compoziții la alegere, valorificând potențialul expresiv al limbajului plastic
- 2.3. Realizarea de produse originale în urma desfășurării unor activități dominante manuale, creative și ludice

V. Materiale necesare: cartoane suport/ placaj OSB, pistol de lipit, culori acrilice, săculeț cu diferite obiecte mici, reciclabile: cheie, linguriță/ furculiță de plastic, sticlucă de plastic, clemă de rufe, capace etc.

VI. Timp de lucru: 1 oră

Bibliografie

1. Cucuș, C., (2014), *Educația estetică*, Editura Polirom, Iași;
2. Drugaș, I., (2010), *101 aplicații artterapeutice în consilierea copiilor*, Editura Primus, Oradea;
3. Gherguț, A., Frumos, L., Raus, G., (2016), *Educația specială-Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași;
4. Gherguț, A., (2016), *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași;
5. Mușu, I., Taflan, A., (1999), *Terapia Educatională Integrată*, Editura Pro Humanitate, București;
6. Roșan, A., (2015), (coord.), *Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție*, Editura Polirom, Iași;
7. Stan, L., (2016), (coord.), *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*, Editura Polirom, Iași;
8. Vlad, M., (2010), (coord.), *Curriculum național pentru învățământul special și special integrat*, Editura Spiru Haret, Iași;
9. *** Anexa Nr.2 la Ordinul ministrului educației naționale nr.3418/19.03.2013 Ministerul Educației Naționale, *Programa școlară pentru Arte Vizuale și Abilități Practice Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a*, București;
10. *** Anexa Nr.2 la Ordinul ministrului educației naționale nr.5003/02.12.2014 Ministerul Educației Naționale, *Programa școlară pentru disciplina Arte Vizuale și Abilități Practice Clasele a III-a – a IV-a*, București.

Grupul de lucru:

Liana Maria MITRAN, Coordonator Ministerul Educației

Delia Elena STOICESCU, Coordonator Inspectoratul Școlar Județean Sibiu

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Stoicescu Delia Elena	Inspectoratul Școlar Județean Sibiu
Florea Bianca	Inspectoratul Școlar Județean Sibiu
Guță Ioana	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.2 Sibiu
Neagu Teodora	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.2 Sibiu
Nedela Simona	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.2 Sibiu
Făgețan Rodica Delia	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu
Vecsei Mihaela	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu
Herțoiu Maria	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu
Opriș Laura	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu
Felderă Bianca	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu
Birău Octavian	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu
Câdea-Burnete Laura	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1 Sibiu